

Toespraak wethouder Lap Herdenking 4 mei 2026 in Swifterbant

Dames en heren,
Beste inwoners van Swifterbant,

We staan hier vanavond samen.
Bij het Monument voor de Vrijheid.
Op een plek die in Swifterbant onlosmakelijk verbonden is met herdenken.

We zijn hier om stil te staan.
Bij mensen die hun leven verloren.
Bij verhalen die niet voorbij zijn.
En bij de betekenis van vrijheid, ook in onze tijd.

Vanavond herdenken wij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.
Maar we herdenken ook allen die daarna, tot op de dag van vandaag,
door oorlog en geweld om het leven zijn gekomen.

Omdat oorlog geen afgesloten hoofdstuk is.
En vrijheid geen vanzelfsprekendheid.

Het landelijke thema van dit jaar is: De geschiedenis begrijpen.
Dat vraagt meer dan herinneren alleen.
Het vraagt dat we proberen te begrijpen
hoe het zover kon komen.

Oorlog ontstaat zelden ineens.
Niet van de ene op de andere dag.
Vaak begint het met woorden die verharderen.
Met mensen die worden buitengesloten.
Met anderen die wegkijken en denken:
dit zal vanzelf wel weer voorbijgaan.

Geschiedenis begrijpen betekent ook beseffen
dat zulke processen niet alleen tot het verleden behoren.

Zoals schrijver en overlevende van Auschwitz
Primo Levi het ooit zei:

“Het is gebeurd, dus het kan weer gebeuren.”

Wie vandaag naar de wereld kijkt,
ziet hoeveel onrust en geweld er nog altijd is.
In Europa.
In het Midden-Oosten.
In Afrika.
Bekende conflicten, maar ook veel die minder zichtbaar zijn.

En ook dichterbij huis voelen we dat de wereld veranderd is.
We spreken vaker over veiligheid.
Over weerbaarheid.
Over voorbereid zijn.

Niet om angst te zaaien.
Maar om eerlijk te zijn over de tijd waarin we leven.
Vrijheid vraagt aandacht.
Democratie vraagt onderhoud.
En samenleven vraagt zorg.

Juist daarom is herdenken hier, in Swifterbant, van grote betekenis.
Omdat geschiedenis hier dichtbij komt.
In verhalen die worden doorgegeven.
In herinneringen binnen families.
In namen die blijven klinken.

Geschiedenis begrijpen betekent
dat we die verhalen blijven delen.
En dat we ons blijven afvragen
wat zij ons vandaag te zeggen hebben.

Dat begint dichtbij.
In hoe we met elkaar spreken.
In hoe we omgaan met verschillen.
In of we bereid blijven
de ander te blijven zien als mens.

Vrede begint niet ver weg.
Ze begint hier.
In Swifterbant.
In de keuzes die wij elke dag maken.
4 mei is een avond van stilte.
Maar ook een avond van besef.

Besef dat vrijheid nooit vanzelf blijft bestaan.
Dat zij vraagt om waakzaamheid.
En om mensen die verantwoordelijkheid willen nemen.

Door te herdenken
eren wij degenen die hun leven verloren.
Door te blijven begrijpen
doen wij recht aan hun geschiedenis
en aan onze gezamenlijke toekomst.

Dat is wat deze avond van ons vraagt.
Hier.
In Swifterbant.
Met elkaar.

Dank u wel.